

7/4028

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 1154
Konu :Yazılı Soru Önergesi

10174

07 AGUSTOS 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) T.B.M.M. Başkanlığı'nın 03.07.2008 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/4028-7187/15178 sayılı yazısı.
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 11.07.2008 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-76-8/3072 sayılı yazısı.

Adana Milletvekili Sayın Prof. Dr. Nevingaye ERBATUR'un Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına tarafımdan cevaplandırılmasını tensip ettikleri 7/4028 esas nolu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Enerji İşleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. Genel Müdürlüğü ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

EKLER :
EK-1 Önerge Cevabı (4 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF.DR. NEVİN GAYE ERBATUR'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/4028)**

Soru 1 :

Enerji arz güvenliği, ülkelerin gelişimlerini; ekonomik ve ulusal güvenliklerini temelden etkileyen bir olgudur. Bu nedenle, enerji kaynaklarını kesintisiz, güvenilir, ucuz temiz ve çeşitlendirilmiş kaynaklardan sağlayabilmek ve verimli kullanmak, her ülkenin güvence altına alması gereken hususlardır. Ülkemizde de, özellikle yaklaşan yaz ayları ile birlikte artan elektrik kullanımının sonucunda, elektrik kesintileri sonunda vatandaşların mağdur olmaması için, şimdiden bu konuda tedbir alınması gerekirken, halen enerjide arz güvenliği” konusunda hangi bakanlığın sorumlu olduğu tartışılmaktadır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın teşkilat ve görevlerini düzenleyen yasanın 2. maddesinde “Kamu ihtiyaç, güvenlik ve yararına uygun olarak enerji ve tabii kaynaklar ile enerjinin üretim, iletim, dağıtım, tesislerinin etüt, kuruluş, işletme ve devam ettirme hizmetlerinin genel politikasını tespit çalışmalarının koordinasyonunu temin etmek ve denetlemek,” ibaresi yer alsa da Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı tarafından “arz güvenliği meselesi EPDK'nın sorumluluğundadır” şeklinde bir açıklama yapılmıştır. Bu durumda kurumlar arasında mevcut olan bu anlaşmazlığın bir an evvel çözülmesi şarttır. Aksi halde mağdur olacak kesim yine vatandaşlardır. Bu çerçevede;

- Enerji arz güvenliği konusunda sorumlu olan kurum ya da kuruluş hangisidir?

Cevap 1 :

3 Mart 2001 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nun Geçici 3’üncü maddesinin (a) bendinin 5 numaralı alt bendinde “Kurulun oluşumuna kadar elektrik enerjisi arz güvenliği açısından acil hallere münhasır olmak üzere Bakanlık gerekli önlemleri alır.” denilmektedir. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) 2002 yılı içinde oluşturulmuş ve çalışmalarına başlamıştır.

Ancak, 09.07.2008 tarihinde TBMM Genel Kurulu tarafından 9.7.2008 tarihinde kabul edilen “Elektrik Piyasası Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” kapsamında, elektrik enerjisi arz güvenliğinin izlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınmasına ilişkin sorumluluğun Bakanlığımıza ait olduğu hükmü yer almaktadır.

Soru 2 :

Kurumlar arasında var olan uyuşmazlığın giderilmesi için ne gibi bir girişimde bulunulması düşünülmektedir?

Cevap 2 :

Enerji arz güvenliğinin sağlanması konusunda, Bakanlığım koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşlar ile yakın bir çalışma ortamı tesis edilmiştir ve bu çalışmalarımız kapsamında herhangi bir uyuşmazlık bulunmamaktadır. Kurum ve kuruluşlar, ilgili mevzuatla belirlenmiş görev ve yetkileri çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmektedirler.

Soru 3 :

Enerji arz güvenliğine yönelik olarak gerçekleştirilen faaliyetler nelerdir?

Cevap 3 :

Ülkemizin enerji arz güvenliğinin kalıcı olarak sağlanması ancak yapısal tedbirlerin alınmasına ve serbest piyasa koşullarında yeterli yatırım yapılmasına imkan verecek yatırım ortamının

oluşturulması ile yakından ilişkilidir. Ülkemizin, başta Avrupa Birliği normlarına uyum; ayrıca küresel ekonomi ile bütünleşme ve ekonomik gelişmesini sağlamak üzere, enerji sektöründe reform ve düzenlenmiş işleyen piyasa yapısını oluşturma açısından birbiri ardına çıkarılan kanunlar şöyledir:

- Elektrik Piyasası Kanunu (2001)
- Doğal Gaz Piyasası Kanunu (2001)
- Petrol Piyasası Kanunu (2003)
- Uluslararası Hidrojen Enerjileri Teknoloji Merkezi Kurulması (2004)
- LPG Piyasası Kanunu (2005)
- Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun (2005)
- Enerji Verimliliği Kanunu (2007)
- Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu (2007)
- Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışına İlişkin Kanun (2007)

Söz konusu düzenlemeler ile birlikte ülkemizin enerji arz güvenliğinin kalıcı olarak sağlanmasına yönelik önemli çalışmalar başlatılmış ve bu çalışmaların bir kısmı da tamamlanmış bulunmaktadır. Arz güvenliğini sağlamayı hedefleyen söz konusu çalışmaların çerçevesini ve niteliklerini aşağıdaki biçimde genel başlıklar halinde tanımlamak mümkündür;

- Yenilenebilir enerji yatırımlarında büyük atılım yapmak,
- Yerli kaynakların daha fazla değerlendirilmesini sağlamak,
- Verimlilik potansiyelinin değerlendirilmesi,
- Piyasasının serbestleşmesi hedefi doğrultusunda yeni üretim yatırımlarının özel sektör tarafından yapılması.

Soru 4 :

Yaz aylarının yaklaşması sonucu artan elektrik kullanımı herhangi bir elektrik kesintisine sebep olmaması için alınmış olan tedbirler nelerdir? ,

Cevap 4 :

Ülkemiz elektrik enerjisi arz-talep dengesinin sağlanmasına yönelik çalışmalarımız dönemsel değil, sürekli, genel ve yapısal niteliktedir. Ayrıca, geçmiş yıllara yönelik verilere göre elektrik talebinde yaz aylarının yanı sıra kış mevsiminde de ciddi bir artış söz konusudur.

Dağıtım sistemimizde programsız kesintilerin olmaması için yeni yatırımlar ve şebeke bakım çalışmalarına devam edilmektedir.

Soru 5 :

Türkiye'nin elektrik üretimini artırmak için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?

Cevap 5 :

Ülkemizin elektrik enerjisi talebi yıllık ortalama % 7-8 oranında artmaktadır. 2020 yılına kadar olan dönemde düşük talep senaryosuna göre yaklaşık 40.000 MW, yüksek talep senaryosuna göre ise yaklaşık 56.000 MW yeni üretim kapasitesi gereksinimi bulunmaktadır.

4628 sayılı Elektrik Piyasası yürürlüğe girmesiyle birlikte elektrik piyasasının serbestleşmesi hedefi doğrultusunda yeni üretim yatırımlarının özel sektör tarafından yapılması; kamunun ise makro ölçekte politikaları belirlemesi, piyasaları düzenlemesi ve denetlemesi öngörülmüştür.

 ng r len piyasa modeli içerisinde Bakanlı ım görevi yatırım yapmak değil, piyasa şartlarında arz güvenliğini sağlayacak ve yatırımların yapılabileceği ortamı oluşturmak için yasal ve idari düzenlemeler çerçevesinde gerekli tedbirleri almaktır. Nitekim bunun için, 3. sorunun cevabında da belirtildiği gibi 2001-2007 yılları arasında gerekli kanunlar çıkarılmış, ikincil mevzuatların önemli bir kısmı da yürürlüğe girmiştir.

Ülkemiz elektrik enerjisi üretiminin de arttırılması kapsamında çıkarılan kanunlar ve yapılan çalışmalar sonucunda;

- oluşturulmaya çalışılan rekabetçi piyasa koşulları çerçevesinde yatırımların özel sektör tarafından gerçekleştirilmesine önem verilmektedir.
- elektrik üretiminde kullanılabilir linyit ve hidrolik potansiyelimizin tamamının önümüzdeki yirmi yıllık dönemde değerlendirilmesi hedeflenmektedir.
- Rüzgar Enerjisi Potansiyeli Atlası (REPA) ve Güneş Enerjisi Potansiyeli Atlası (GEPA) ile Jeotermal Potansiyel Atlası hazırlanarak, rüzgar, güneş ve jeotermal enerjisi potansiyelleri tespit edilmiş ve yatırımcıların kullanımına sunulmuştur.
- elektrik üretiminde kaynak  e itlendirmesine yönelik hedefler kapsamında, 2015 yılından ba layarak yaklaşık 4000 (+/- %25) MW gücünde nükleer santral kapasitesinin de işletmeye alınması planlanmaktadır. Bununla ilgili olarak 5710 sayılı Kanun çıkartılmış ve halen tekliflerin alınması sürecine gelinmiştir. Bununla ilgili teklifler 24.09.2008 tarihine kadar alınacaktır.
- yerli kaynak potansiyelinin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar kapsamında, elektrik enerjisi üretiminde yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını özendirmektedir.
- Üretim arttırılmasının yanında, enerjinin etkin kullanılması, israfının önlenmesi, enerji maliyetlerinin ekonomi üzerindeki yükünün hafifletilmesi ve çevrenin korunması için enerji kaynaklarının kullanımında verimliliğin arttırılması konusuna da önem verilmektedir.

Ayrıca, 4628 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden bu yana piyasanın gelişiminde gelinen durum, uygulama esnasında karşılaşılan aksamalar, arz-talep dengelerindeki de i meler ve yatırımların gerçekleşmesinde karşılaşılan güçlükler, hidrolik kaynakların ve kömür sahalarının enerji üretim amaçlı özel sektöre açılması ve 2001 yılından sonra  ıkarılan YEK Kanunu doğrultusundaki uygulamalar ile değişen piyasa şartları dikkate alınarak değerlendirilmiş; sonuçta mevcut kanunda değişiklik yapılması ihtiya ını do urmu tur. Bunun  zerine yapılan çalışmalar sonucunda da, "Elektrik Piyasası Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 9.7.2008 tarihinde TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilmiş edilmiştir. Söz konusu Kanun'da başta arz güvenliğinin izlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınmasına ilişkin hususlar olmak üzere yeni yatırımlara ilişkin te viklere ve inşaatı devam eden yatırımlarda karşılaşılan sorunların giderilmesine ilişkin düzenlemeler de yer almaktadır.

Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında, elektrik üretim faaliyetinde bulunmak üzere Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna  zel sermaye şirketleri tarafından bugüne kadar yapılan lisans başvuruları ile verilen lisanslara ilişkin tablo Ek'te verilmiştir.

Yakıt / Kaynak Tipi	Başvuru		İnceleme- Değerlendirme		Uygun Bulunanlar		Lisans Verilenler		TOPLAM	
	Adet	Kurulu Güç (MW)	Adet	Kurulu Güç (MW)	Adet	Kurulu Güç (MW)	Adet	Kurulu Güç (MW)	Adet	Kurulu Güç (MW)
<i>Rüzgar</i>	5	250	763	77.486	23	1.354	77	2.855	868	81.945
<i>Hidrolik</i>	69	1.620	147	3.071	156	2.529	333	8.527	705	15.747
<i>Fuel-Oil</i>			3	99			10	335	13	434
<i>Doğalgaz</i>	9	1.106	26	7.265	5	1.932	93	4.498	133	14.801
<i>Linyit</i>	1	270	2	304	1	100	10	1.161	14	1.835
<i>Taş Kömürü</i>	9	4.255	22	14.089	3	1.605	9	3.427	43	23.376
<i>Asfaltit</i>							1	405	1	405
<i>Jeotermal</i>	2	5	1	15			4	32	7	52
<i>Çöp Gazı</i>	1	4			1	16	4	28	6	48
<i>Biyogaz</i>			2	10			6	10	8	20
<i>Biyokütle</i>	2	2			1	4			3	6
<i>Prit</i>							1	11	1	11
TOPLAM	98	7.512	966	102.339	190	7.540	548	21.289	1.802	138.680